Ч. 215. Чернівці, неділя дня 29. вересня (11. жовтня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниції 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ
щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надіcланім“ по 10 кр. від стрічки.

Результат жнив у всхідній Галичинї і на Буковинї в роцї 1895-ім.

Написав

Вячеслав Будзиновский.

В сегорічній публїкациї мінїстерства рільництва. „Statistik der Ernte des Jahres 1895“ знайде кождий, що інтересує ся народною господаркою, дуже цїкаві і цїнні дати. Они дають нам не лише можливо докладний образ цїлої нашої продукциї рільної, они позволяють нам також порівнати нашу продукцию з продукциєю иньших країв монархії. Они показують нам наглядно велич наших страт, що повстають рік-річно в наслїдок нашої негосподарности, показують, о яку суму побільшило-б ся рік-річно наше майно народне, коли-б ми уміли і хотїли використувати наш недвижимий капітал так, як его иньші використовують.

Згадана публїкация обіймає не лише важнїйші роди рільничих продуктів, але навіть і ті, що грають меньшу ролю в господарцї даного краю. З тої працї довідуємо ся, кілько землї в кождім краю було під управою кождого продукту і кілько з тої просторони зібрано сотнарів метричних, або гектолїтрів. Публїкация подає також вагу гектолїтра важнїйших плодів. З того довідуємо ся, котрий край уживає економічнїйше, бо лїпше насїнє. Знаходимо там також, кілько один гектар видає пересїчно так зерна як і соломи, як також і цїну одного сотнара метричного. При пшеници, житї, ячмени і вівсї подає публїкация, який процент всего продукту квалїфікує ся на торг, а який тої квалїфікациї не посїдає. При тім маємо також подану ріжницю, яка заходить в цїнї обох тих сортів.

Нагромаджений в тій публїкациї материял важний для нас — як вже сказано — тим, що з него можемо обчислити, на яку суму плодів метить ся на нас наше економічне ретроґрадство. Тому то не без користи буде, з тої маси цифр, — а є їх там Богу дякувати не мало, бо аж 246 сторін великої вісїмки — повиймати всї ті цифри, що відносять ся до нас, хоч би лиш важнїйші з них — і зіставити їх в одну цїлість.

Однак абсолютні, „голі“ цифри не дають ще ясного образу о станї річи; тому то ми старали ся цифри ті показати з собою в одну — о скілько се можливе — орґанїчну цїлість. Щоби докладнїйше змалювати стан річи, старали ми ся подати процентові відношеня між цифрами з Галичини і тих країв, з котрими Галичину порівнуємо.

При тім, числячи ся з фактом, що галицка земля, особливо-ж всхідно-галицка, о много лїпша як н. пр. земля ческа, і при такій бодай господарцї як в Чехах повинна би видавати далеко більше, як земля ческа, а вже що найменьше тілько що Чехи, старали ся ми на основі цифр, які дає нам до розпорядимости урядова публїкация, вичислити, о кілько би то більше продуковала Галичина так в сотнарах метричних як і в грошах, коли-б галицкий рільник застосував у себе бодай ті здобутки рільничої технїки, що Чех. Аж тодї, коли приглянемо ся тим цифрам, побачимо, як низько стоїть економічно Галичина, як марно лежить наш капітал-земля.

Заким приступимо до цифр, випадає нам приглянути ся близше природним чинникам, котрі впливають на рільну продукцию. Одним з таких є рід землї, а другим температура і атмосферичні опади. Після природничих власностий терену, подїлена всхідна Галичина на 17 слїдуючих природних теренів:

1) *Глинястий гумус в Сокальскім:* Белз, Сокаль і Угнів.

2) *Чорноглинястий вапнистий ґрунт на північнім всходї:* Радехів і часть Лопатина (47%).

3) *Піски над Стиром і Бугом:* Мости великі, і частина Бродів (64%), Буска

Під негоду.

(Пересьпів з Некрасова.)

Виє, гонить хуртовина
На край неба стадо хмар,
Стогне зломана ялина,
Глухо шепче лїс, чагар.

На поморщений поточок
З клену листечко летить,
Віє — віє холодочок,
Мов струя суха бренить.

Вечір. Сутїни лягають.
Крачуть круки і галки.
Сови з димарів злїтають,
Мов зловістні ворожки.

Чи-ж то серце чує лихо?
Буря, шум, — єму дарма.
Після смутку спить так тихо,
Наче мумія нїма.

Василь Ріленко.

Будучність нашого театру.

Недавно доводило ся нам читати в однїй з наших періодичних часописий по поводу руского представленя одної польскої трупи (відай Винярского в Копичинцях) замітку, що було би добре для українськоі драматичної штуки, щоби менчі трупи в 4—5 чоловіка пускали ся на артистичну мандрівку по місточках Галичини, а ті малі театрики становили би школу для молодих талантів.

Для правдивого таланту всяка школа добра; бути може, що гнучкий, спостерігаючий ум, при якімсь степени вродженої інтуіциї та серіозної, витревалої працї з'умів би і серед таких обставин випорпати з-серед полови здорове зерно правдивої штуки, але взагалї не есть се добра почва, щоби викільчила ся на нїй акторска сила, та не дуже вдатна рада, що справляє єї на сю дорогу.

Такий маленький театр — не театр, але спілка чи збірка кількох людий есть радше часовим притулком для бездомних, чим бесїдкою Мельпомени, дошкою ратунку для потапаючих, а не помостом гулящої Терпсіхори. Тут не ходить вже о вибір драматичного твору, але о можливість вивести що небудь в чотири-пять осіб, не ходить о виставлене на сцену або о гру, тілько о принаджене яким-небудь способом якогось числа публики.

Тай і публика, що іде до такого театру, звичайно на силу або з милосердия над голодуючими, не має иньших вимог, як хиба трохи сьміху, що є тим пікантнїйший для неї, бо мішає ся разом з благородними зітхненями над „артистичною нуждою.“ Нїхто тут не жадає ілюзиї, а такі приключки, що в театрі разили би і нетерпеливили публику, причиняють ся тут тілько до лїпшого гумору: раз куртина з простирала не хоче іти в гору, раз знов десь собака якогось мецената штуки стане гаркати під кріслом, то знов по першім актї предовгий перестанок, бо господар не позваляє піднести куртини, доки актори не заплатять за винаем льокалю і т. и.

В такім окруженю ледви чи актор може зважати на тонкости гри, де лише грубі жарти зможуть убавити публику, ледви чи зможе поважнїйше понимати своє завдане, коли на него дивлять ся мов на якого „ґамана“, ледви чи зможе цїнити штуку, коли бачить довкола себе „шопки“. А що нераз можна чути, навіть від людий досьвідних в театральнім дїлї, що найлїпша школа для молодого актора — театр, то певно, що не такий театр! Менї доводило ся чути від такої поваги в акторскім сьвітї, як витеран-артист бурґтеатру д. Бавмайстер, раду для молодих акторів, щоби кинули всякі консерваториї, єсли не потребують в них доповняти свого образованя, а анґажували ся прямо до якоїсь „Schmiere“, пробували у всїх фахах, грали ролї через ніч, як треба, то знов з ряду кільканайцять разів одну і ту саму ролю — а тогди вже кождий попаде на свою стежку, бо в вели-

(49%), Камінки Струмілової (52%), Лопатина (53%).

4) *Глина між Равою, Перемишлянами і Золочевом*: Глиняни, Куликів, Олесько, Рава руска, Винники, Жовква і части Бродів (36%), Буска, (51%), Камінки Струмилової (48%), околиції Львова (44%) і Золочева (46%).

5) *Високорівня на північ від головної границі водної:* Бібрка, Янів, Перемишляни, Залізції, далі части Бережан, (77%) Городка (62%), околиції Львова (56%), Щирця (67%), Зборова (56%) і Золочева (54%).

6) *Вогкий пісок між Ярославом, Яворовом і Равою:* Чесанів, Яворів, Краковець, Любачів і Немирів.

7) *Глина між Перемишлем, Самбором і Львовом:* Мостиска, Рудки, Судова Вишня, далі части: Городка (38%), Комарна (71%), Самбора (43%) і Щирця (33%).

8) *Низина над Сяном*: Дубецко, Ярослав, Нижанковичі, Перемишль, Радимно і Синява.

9) *Передкарпатске Підгіре*: Бірча, Добромиль, Дрогобич, Старасіль, Старемісто і части: Бжозова (56%), Лїска (67%), Підбужа (56%), Самбора (24%), Сянока (40%), Стрия (20%) і Устрик долїшних (55%).

10) *Сяніцка високорівня*: части: Бжозова (44%), Риманова (24%) і Сянока (60%).

11) *Підгіре між Сяноком, Туркою і Стриєм:* Балигород, Болехів, Бориня, Буківско, Лютовиска, Сколе, Турка і части: Лїска (33%), Підбужа (44%), Риманова (76%), і Устрик долїшних (45%).

12) *Лїсисті гори на полудневім всходї:* Делятин, Косів, Кути, Печенїжин, Солотвина, і части: Долини (72%), Калуша (46%), Надвірни (66%) і Рожнїтова (11%).

13) *Низина над правим берегом Днїстра і єго затоками:* Богородчани, Галич, Лука, Мединичі, Николаїв, Станїславів, Войнилів, Журавно, Жидачів і части: Долини (28%), Калуша (54%), Комарна (29%), Надвірни (34%), Рожнїтова (89%), Самбора (33%) і Стрия (80%).

14) *Глина між Коломиєю, Жидачевом і Підгайцями:* Бурштин, Ходорів, Козова, Монастириска, Підгайції, Рогатин, Тисьмениця і части: Бережан (23%) і Товмача (47%).

15) *Степ:* Гвоздець, Городенка, Коломия, Обертин, Снятин, Заболотів і часть Товмача (50%).

16) *Полудневе Поділє:* Борщів, Бучач, Чортків, Гусятин, Копичинції, Мельниця, Потік Золотий, Тлусте, Залїщики і часть Товмача (3%).

17) *Північне Поділє:* Будзанів, Грималів, Микулинції, Нове село, Скалат, Тернопіль, Теребовля, Виснївчик, Збараж і часть Зборова (44%).

Із справоздання ц. к. рільничого товариства у Львові довідуємо ся, що в р. 1895-ім:

Пшениції і житови зашкодили в деяких околицях миши, се нещасте всхідної Галичини; однак ще більше пошкодила зима величезними масами снїгу, що упали на незамерзлу землю. На весну заорано дуже много жита. Пшениця показала ся відпорнїйшою, хоч і єї мусїли подекуди заорювати. Весна і лїто сприяли вже збіжу. — Пшеничне жниво випало лїпше, як житне, хоч і єго можна було назвати лиш середним. Досить добре випало жниво для ячменю і вівса. Так само добре зародила кукурудза, під котру пішло богато переораного пшеничного і житного ґрунту. Гречку вибив в деяких околицях град; в иньших околицях зерно було досить добре. Пересїчно однак мало лиш 70% продукциї торговельну вартість. Опусту при продажи меньше вартних сортів, давало ся 10—50%. Просо випало добре. Торговельну вартість мало 85% продукциї. Опуст при продажи решти випав 10—15%. Гороху мало около 80% вартість торгову. Опуст при решті до 35% торгової цїни. Що-до картофель, то збір випав добре, при чім 80% продукциї квалїфікував ся на морґ. Збір бураків був також досить добрий, однак при тім запримічено, що на селяньских ґрунтах випала продукция гірше, як на паньских.

Збір хмелю, був взагалї добрий, лише в кількох околицях потурбував єго град, так що в деяких місцевостях зібрано з морґа лиш 46 клґ., з того 80 до 85% продукту посїдало квалїфікациї товару першого сорта. Решта 15—20% припало на сорт другий і третїй. Управа тютюну росте з року на рік безнастанно. Збір в 1895 роції був досить добрий.

З огляду на се, що нас обходить Русь, а не „Галичина“, а иньші провінциї, як Чехи, Польща (західна Галичина) і т. д. о стілько лише, о скілько порівнане з ними наглядн]йше малює рускі відносини економічні, обмежаємо докладнїйше наше справоздане на Галичину всхідну і на Буковину.

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

Чернівції, дня 10-го жовтня 1896.

З черновецкого унїверситету. Членами комісиї для історично-правничого іспиту іменовані правительственний радник др. Вільгельм бар. Швінд, старший радник фінансовий і фінансовий прокуратор др. Евгеній Зубрицкий-Винява та адвокат др. Моріц Пашкіс.

Краєвий президент ґр. Ґоес був передвчера на інспекциї в гр. пр. хлопячій школї в Чернівцях і — як доносять Buk. Nachrichten — найшов все в порядку. Нам щось трохи не хоче ся вірити, щоби се донесене Buk. Nachrichten було правдиве, бо знаємо, що ї сего року та школа так переповнена, що нема місця для всїх учеників. А чи то в порядку, о сїм треба-б сумнївати ся...

кім театрі будуть приглядати ся, подивляти, читати рецензиї, дискутовати, розбирати і складати ролї — але не будуть грати!

Однак не можна виставляти собі нїмецкі „Schmiere,“ як щось в родї 4-особового театру! В репертуарі такої „Schmiere“ суть передовсїм нїмецкі клясики, і Шекспір, старі французкі та нїмецкі комедіописателї з Kotzebue-м та Racine-м на чолї, людові писателї, як Anzengruber, Costa і другі, та і новійші аж до найновійших плодів драматичної лїтератури. Такий нїмецкий театрик єсть або сезоновим і рекрутує ся якимсь директором на означений час, або під одним директором відбуває кілька сезонів т. є. переїздить з міста до міста. Час клясичної, давної нїмецкої „Schmiere,“ що то ще возами їздила на декорациях, уже минув, бо там кожде вже місточко має сяку-таку сальку і сякі-такі декорациї.

Такий час не проминув ще у нас і наш театр представляє мов би тип давнїйшої нїмецкої „Schmiere.“ Лїтом відбувають подорож підводами по малих і найменчих місточках, грають в заїздах на підсїню межи жолубами, а зимою держать ся більших міст, хотяй навіть і у Львові не можуть для недостачі відповідної салї стерти з себе цїхи провінціонального вандрівного театру. Під взглядом репертуару ріжнить ся хиба тим наш народний театр від Schmier-и, що він єсть скупійший і односороннїйший, а що-до уровени образованя акторів хиба тим, що він є низший.

Дивне оно, але правдиве, що старі ветерани штуки, знамениті актори, так мало цїнять теоретичну науку, а цїлу вагу кладуть на практику. Але оно і цїлком зрозуміло і справедливо. Штука акторска єсть найсвобіднїйша із усїх штук. В неї вкладає актор цїлу свою істоту: не лише інтелїґенцию і чувство, але і свій голос, свою поставу, свої рухи, цїле своє фізичне я.

А цїла єго праця тревае тілько одну хвильку і гасне разом зі своїм постанем, як звуки мельодиї, як приски штучних огнїв. Таке скомбіноване дїлане може побороти тілько вроджена інтуіция і довголїтна практика. Установити певні правила для него, збудовати підстави гри акторскої, зложити у систему елементарні відомости, що потрібні для початкуючого в тім заводї, не удало ся ще нїкому, хотяй подекуди робили ся вже деякі проби в тім напрямі.

Найлїпше оброблена науково мімічна часть. Не много тут роз'яснили самі артисти, навіть і малярі нї, що мають так богато нагоди увіковічнити на полотнї характеристичні цїхи виразу лиця і всего тїла.

Підвалини до сеї науки поклав учений, що зовсїм не мав при тім штуки на прикметї. Він розіслав всесторонну табелю питань в тій материї по цїлій кулї земскій до природознавців і лїкарів, а їх фахові відповіди, підперті часто довголїтними студиями і досьвідами, становили для него підставу до порівнаня міміки чоловіка з мімікою зьвірів.

Сим ученим був не хто иньший як Кароль Дарвін, що відмінно до своїх попередників на тім поли, Ляватера і Підеріта, не творив жадних абстрактних системів, а студіовав вираз чувства у дїтий, у домашних зьвірів та у божевільних, а врештї розвідував ся по цїлім сьвітї в висше наведений спосіб, чи у всїх рас і народів вираз чувств і вражінь однакий.

Друга і неменче важна половина акторскої штуки — виголошене, виражене чувства мовою, не дізнала такого наукового опрацьованя. Підручники ограничають ся на означене чистоти виголосу даної мови, на вияснене знаків писарских т. є. справлене льоґічности і зрозумілости бесїди, та на загальні вказівки що-до темпа (скорости) і висоти тону даного чувства. Тут мусить актор шукати уже власної дороги, коли не має учителя, що власним приміром показав би єму властивий спосіб виголошеня. Се поле стоїть ще облогом. Тай ледви чи удасть ся кому звести до загальних засад сї недоповіджені слова любовних осьвідчин, се дрожане голосу визнаваної провини, сю мягкість тону материньских пестощів, сю твердість голосу розказуючого деспота, цїлу їдкість заздрости, остроту ненависти, нагальність гнїву, крик розпуки, або рик шалу?

На те найдуть ся хиба слабі слова, що недостаточно малюють стан душевний, але не зможуть означити навіть в приближеню цїлого засобу того чудного інструменту — людскої гортанки. Тут може тілько безпосередне чувство викликати тони, тілько власний настрій найти відповідні акорди.

Єсли-ж при тім всїм зважимо ще, що акторска гра завершає ся допервa в ансамбли, т. є. в відношеню до других разом граючих, до котрих він мусить стосувати ся ради цїлости і для них нагинати також і свою гру, то вкінци пристанемо до гадки старих театральників: як в цирку не зробить штукар сальтомортaля, доки не виробить відповідно мушкулів, так в театрі актор не відтворить ролї, доки не виробить відповідно нервів; як там нема що богато роздумувати, а треба скакати, доки не буде добре,

Посьвяченє нового шкільного будинку в Заставні відбуде ся торжественно у вівторок, дня 13-го с. м. — При сїй нагоді мусимо спростувати нашу вістку про нову православну церков в Заставні. Дня 1-го с. м. посьвячено не готову церков, а угольний камінь під нову церков.

Громадскі вибори в Снятинї скінчили ся у вівторок. Наші читателї пригадують собі, що вибори в квітни уневажнило галицке намістництво задля неправильностий. Отже тепер вибрано 17 жидів, 14 Русинів, 3 Німцїв і 2 Поляків. Польскі часописи доносять, що і при сих виборах дїяли ся неправильности, що отже і сим разом буде внесений рекурс против сих виборів.

В Стрию задумали тамошні Русини видвигнути власний „Народний Дім." Комітет з рамени філїї „Просьвіти" застановив ся зріло над предложеним станїславівскими Русинами статутом і запросив для остаточного рішеня сеї дуже важної справи дооколичних Русинів на нараду на четвер, дня 15-го с. м., о 4-ій год. пополудни. Проектована є будова власного дому коло „Руської Бурси," в котрім була би також концертова саля і чиншеві мешканя на кілька партий, а на долинї льокалї на склепи, що певно виплатило би ся при зрості людности Стрия. Товариство „Народний Дім" проектує ся на удїли.

Подяка. Пану Аґопсовичеви, властителеви парнї в Чернівцях, складаємо прилюдну подяку за приклонне зниженє оплати від уживаня парнї для питомцїв Бурси Народного Дому аж до $^1/_5$ цїни, через що можливо питомцям два рази на місяць користати з парових купелів. За сей благородний вчинок велике Вам Спаси-біг, Добродію! За Видїл Нар. Дому. *Сидір Винницкий, голова.*

Про отворенє ґімназиї в Дрогобичи і гостину галицкого намістника в тім містї пишуть: Дня 8-го с. м. о годинї $9^1/_2$ приїхав намістник до Дрогобича на торжество отвореня нового будинку ґімназияльного в товаристві віцепрезидента краєвої ради шкільної д-ра Бобжиньского і радника намістництва Мавтнера. На приняте гостий прибрало ся місто сьвяточно. В ринку ждали приїзду намістника при украшених триюмфальних воротах власти державні і автономічні, ученики ґімназиї і величезні товпи публики. Прибрані диванами і хоругвами вікна і бальконі сусїдних домів були заповнені публикою. Від зелїзничого двірця до міста проводила намістника кінна бандерия, зложена з кількадесятьох селян, а при вїздї заграла військова музика гимн народний, почім повитали намістника промовами: бурмістр міста п. Охримович, котрий подав на таци хлїб і сіль, та презес ради повітової ґр Стан. Тарновский зі Снятинки. На бажанє кн. Санґушки представились єму тут власти, відтак намістник пішов пішки до лат. костела, де в дверях дожидало его духовеньство обох обрядів. О. парох лат. привитав гостя гарною промовою, розповідаючи історию дрогобицкого костела, почім відбуло ся торжественне богослуженє. По богослуженю удав ся намістник на торжество отвореня ґімназиї. По підписаню фундацийного акту і посьвяченю будинку перейшов кн. Санґушко до гарної салї. Там відсьпівала молодїж кантату, а бурмістр п. Охримович віддав ґімназияльний будинок в руки намістника і підніс оклик в честь цїсаря. Намістник в гарній промові заохочував молодїж до працї, карности і послуху, та оголосив заведенє отвореним. Директор ґімназиї п. Сенкевич подякував намістникови, віцепрезидентови д-рови Бобжиньскому і репрезентациї міста за виставленє такого гарного будинку. По промові двох учеників відбуло ся вмурованє фундацийного акту. Відтак оглянув намістник цїлий будинок та приймив запросини на снїданє в домі бурмістра. Опісля оглянув намістник поміщенє староства і виїхав до Трускавця, проводжений кінною бандериєю. О годинї 5-ій пополудни відбув ся коштом міста бенкет на 100 осіб, а вечером ілюминация міста і похід з смолоскипами. О семій годинї вечер відїхав намістник назад до Львова.

Торговля людьми. З Ґалацу в Румунїї доносять, що там арештовано минувшої суботи якогось Бермана з Пятри-Неамц в хвили, коли хотїв одну дївчину з Чернівцїв виспати до Цареграда на італїйськім пароходї. Той Берман мав уже попередно дїло з судами в Румунїї задля торговлї дївчатами. Так его як і дївчину відведено на полицию, де з них стягнено протокол. При сїй нагоді сконстатовано, що дївчина має потверджений консулятом пашпорт на тримісячний побут в краю. Берман зночатку твердив, що то его жінка. Але позаяк в его пашпортї не є записано, що він їде зі своєю жінкою, а окрім того виходить із судових актів, які у него найдено, що він не є жонатий, то полиция не повірила его словам і в протоколї написано, що его зловили при торговлї дївчатами. Що сей здогад не є фальшивий, виходить вже хоч би з того, що Берман давав полицийному комісареви дві турецкі лїри (около 10 зр.), аби его лише випустив.

Буковиньскі новинки. З громадского уряду в Борівцях украла Евгенія Стеткевич 858 зр. 13 кр. Єї сейчас винайдено і арештовано. 65 зр. з украдених гроший она десь видала. — З поїзду військового випав між стациями Кімполюнґ і Айзенав рекрут Юрий Чобі і так сильно скалїчив ся, що его відвезено до шпиталю в Кімполюнзї. Заряджене слїдство викаже причину сего нещастя. — У дїдича Михайла Богосевича вибух мабуть з неосторожности робітників огонь і знищив зерна на 10.000 зр. Жниво було обезпеченє.

Також мати! 28-лїтна незамужна донька господаря, Мариянна Бурак, убила з кінцем квітня 1894 р. свою дитину Каролину, що мала ледви 3 дни, в той спосіб що положила ся на ню цїлем тягарем тїла. З початком вересня 1895 р. задушила хусткою свою дитину Мариянну зараз по породї, а в ночи на 28-го лютого с. р. підпалила маґазин сїна одного селянина, так що він цїлковито погорів. Нарід закидав їй, що убила свої власні троє дїтий. Перед жандармом она признала ся до вини, а коли викопано дїти, показало ся, що они дїйсно померли не-своєю смертию. Ряшівский суд присяжних засудив еї на кару смерти, а в наслїдок уласкавленя змінено їй ту кару на 18 лїт тяжкої вязницї.

Добре заїхала. Єрема Мостова, 13-лїтна дївчина з Раранча, служила від якогось часу у Семена Галана, заможного господаря в Кучурові великім. Оногди дістала та відважна дївчина із свого родимого села лист того змісту, щоби украла від свого пана гарного коня і відставила до Раранча, а за ту штуку дістане 30 зр. Для Єреми 30 зр. велика сума гроший. Злакомила ся бідна дївчина і коли еї пан пішов десь в село, взяла що найлїпшого коня і ну-ж гнати до Раранча. Так она заїхала аж за Чернівцї коло великого моста над Прутом. Але там задержав еї строгий полицай черновецкий і завів на полицию. Там Єрема признала ся до вини і тепер буде покутувати за свою відвагу.

Смерть через переїханє. Минувшої недїлї переїхав в Перемишли один фіякер селянина з Корманиць так нещасливо, що селянин від ран на голові за кілька годин помер. Кажуть, що у тім фіякри сидїв полицай і казав фірманови нарочно їхати скоро в середину товпи народа, аби таким чином розiгнати людий. Коли се правда, то був би се дивний спосіб привернення порядку в містї і перемиский маґістрат повинен сю справу розглянути та правдивий стан річи подати до загальної відомости.

Король в цирку. Молоденький король іспаньский Альфонс XIII. був сего року перший раз при борбі з биками. Гарна церемонїя приняття короля і похід борцїв на арену дуже сподобали ся королеви, однак в хвили коли розюшений бик пустив ся на коня і став безборонному зьвіреви видовувати своїми рогами кишки, Альфонс XIII. зблїд, з плачем кинув ся на колїна своєї матери і зажадав, аби его як найскорше відвезли до дому. Найориґінальнїйшим на цїлім випадку є се, що так природний в серцю хлопця прояв доброти і милосердя, коли побачив той у Іспанцїв „народний" шпорт, зробив між населенем Мадрида дуже прикре враженє.

Померли: о. Кароль Левіцкий, шамбелян папи римского, совітник митроп. консисторії і гр. кат. парох у Вільшаницї, в 84-ім роцї житя; — о. Роман Шмиґельский, гр. кат. парох в Попельниках, снятиньского деканату, в 30-ім роцї житя, а 6-ім сьвященьства.

так тут нема що богато виступдіовувати, а треба грати, доки не буде добре.

Отже на дошки, молоді адепти штуки, до театру, до „Schmier-и"! Але очивидно ті молоді мусять мати якусь висшу мету, якісь краші вигляди на будучність, як той малий театрик з недостачею в обсадї, з вічними змінами в ансамблі, з примітивними декорациями, латаною ґардеробою, лихим осьвітленем, невигодами і безнастанними подорожами. Як нікому не прийшло би на гадку анґажувати до нашого провінціонального театру таку Крушельницку або такого Мишуґу, і кождий радий їм з серця, що они здобули собі на чужинї імя і славу, так само треба би улекшувати членам нашого театру, що дїйсно виявляють талант і охоту стануть висше на щеблї штуки, дійти бодай в части до цїли.

Не говорим тут про сьпіваків та сьпівачок, котрим можна би підпомогти хиба стипендиєю, если розпоряджають справдї цїнним голосовим материялом, але маєм на мисли загал акторів, для котрих треба би вже раз уможливити приступ до українських театрів і таким чином поставити для їх амбіциї і старань сьвітлїйшу мету.

Українські театри се, сказити-б, спілки 20—30-тьох артистів, що під управою одного директора грають на подїл. Звичайно одержують найлучші сили 100 частиць чистого зиску, міринїйші сили по 80, 60 і 50 частиць. Виплата щотижня в суботу. Місячно приносить одна частиця рідко меньше рубля, а звичайно около 2 рублї, часом і 3 рублї. Хор, оркестра і прислуга одержують сталу платню. Так отже материяльні відносини в тамошних театрах сьвітлїйші, як у нас, а про артистичні нема що і казати. Уже чисельно представляють ся українські театри величавійше, а до того грають тільки по великих містах, де є відповідні театральні будинки з відповідним урядженем для новочасної сцени, з виставними декорациями і вигідним поміщенем.

Український театр має вже свою історию, має своїх піонїрів драматичної штуки, як Кропивницкого, Старицкого, Саксаганьского, має свою Заньковецьку, Затиркевичку і других; там стоїть отвором жива книга акторскої штуки, там міг би розвинути ся неодин наш талант, що тут загине марно.

Відома річ, що українські артисти ріжнять ся від наших у виговорі і може навіть більше, як Українцї від Галичан. Чому оно так і по чиїй сторонї вина, де береже ся наша мова у чистїйшій формі, годї сказати, але коли би навязали ся тіснїйші зносини між нашим театром а українськими, то певно і в тім напрямі показав би ся благодатний вплив. Вимова вирівнувала би ся і усталювала би ся. Деинде став театр школою поправної вимови для цїлого народу; чому-ж і у нас він не зміг би піднести ся до висоти сего завданя?

Так отже не бурлакованє кількох осіб по галицких норах можемо уважати відповідним способом для розвитку наших молодих акторских талантів, та для піднесеня нашої драматичної штуки, але навязанє тїсних зносин з українськими театрами, щоби нашим акторам дати спроможність більших завдань і ширшої мети.

Лев Лопатиньский.

Телеґрами „Буковини".

З дня 10-го жовтня 1896 року.

Рада державна.

Відень. (*6-те засїданє*). В донесеню президента мінїстра повідомляє ся палату о подяцї цїсаря за вирази льояльности і щирі бажання з нагоди цїсарских іменин. Пос. Кайцль інтерпелював президента мінїстра, чи подасть правительство краєвим соймам нагоду порадити ся над евентуальною зміною соймового виборчого права,

яке мало-б ся завести для нової куриї. — В дальшій буджетовій розправі заявив пос. Менґер, що лїберальна лївиця не добачає у відосланю буджету до буджетової комісиї жадного висказу про своє полїтичне становище супротив правительства; лївиця згаджає ся на вискази мінїстра про конверзиї, згаджає ся на затягнене інвестицийної позички, котра особливо для зелїзниць придасть ся, але треба би таки невідповідні точки викреслити. Бесїдник обговорює банкову справу, при котрій Австрия не осягнула жадних фінансових користий, дальше реґуляцию валюти, та заявляє, що без значного підвисшеня угорскої квоти угода просто неможлива. Пос. Ебенгох заявляє, що его сторонництво клерикальне не буде робити жадних трудностий полаґодженю буджету ще в сїй сесиї. Пос. Барвіньский витає перші кроки більшої полїтики інвестицийної, бо еї брак спиняв доси будову водяних доріг. Пос. Щепановский також витає інвестицийну полїтику, вступає ся в інтересї мира в державі за удержанем митового і торговельного союза з Угорщиною, хоч Галичина мала би із знесеня угоди користи. — Відтак відослано буджет до буджетової комісиї і приступлено до другого читаня закона о своїнї. Пильне внесене пос. Лупула о запомогу для буковиньских громад, котрі потерпіли від граду, відослано до буджетової комісиї. Слїдуюче засїданє в понедїлок.

Відень. В буджетовій комісиї принято підчас специяльної дебати над управильненем платнї урядникам 16 голосами против 7 внесенє Бера, щоби управильнене наступило з днем 1-го липня 1897, а більші видатки мають покрити ся з надвишки касової. Мінїстер Білиньский робив уважним на високість потрібних сум та протестував против того, щоби ті видатки з управильненя покрити касовими надвишками: покрите повинно наступити з податків від горівки і пива.

Відень. Предсїдателї парляментарних клюбів радили над проґрамою праць парляменту. В ню входять податок біржевий і управильнене платнї урядникам. На запитане про поголоски о розвязаню парляменту відповів президент мінїстрів ґр. Баденї, що правительство скликало раду державну на день 1-го жовтня і сейчас предложило буджет і сим висказало свою волю, щоби палата ще в сїм роцї полаґодила буджет. При сїм обстає правительство і не відчуває причини, висказати ся вже тепер про се, що мало-б наступити, коли би палата не полаґодила буджету до кінця року.

Відень. Підчас розправи над пильним внесенем пос. Пацака в справі обовязку посла, бути сьвідком, висказала ся більшість за тим, що посол лише тодї мусить бути сьвідком, коли на се згодить ся парлямент. Отже вибрано субкомітет з трьох членів, щоби предложив комісиї відповідні внесеня.

Шальон. Перегляд війска відбув ся вчера при участи 150.000 людий. При пирі тоастував президент републики Фор на російску армію і маринарку та просив царску пару іменем французкої армії і маринарки, приняти для російского війска торжественне запевнене непохитної дружби. Цар відповів, що Франция може бути горда на свою армію і так як обі держави сполучені непохитною дружбою, так і між обома арміями панує чувство дружби оружия. Цар пив в честь французкої армії і маринарки, на здоровлє президента і на процвитане републики. — Вечером о 6-ій годинї відїхала царска пара.

Версайль. Цар Николай попращав ся сердечно з панею Фор, висказав президентови свій подив о гарнім порядку і подав Форови руку. Фор поцїлував царицю в руку. Музика заграла російский і французкий гимн. О $^3/_4$12 год. відїхала царска пара серед одушевлених окликів народу.

Шальон. На двірци попращав ся цар з мінїстрами і обома президентами палат, розмовляючи з ними сердечно. Коли царска пара вcїла до ваґону, удав ся Фор до сальону царского поїзду, поцїлував царицю в руку, а потім обняли ся серед загального одушевленя цар і президент Фор. Серед безнастанних окликів: „Най жиє цар!“ „Най жиє Росия!“ відїхав царский поїзд. Президент Фор поїхав до Парижа, куди прибув о 10-ій год. вечером серед окликів народу.

Дармштат. Царска пара прибула сюди сегодня зрана о 9 ій год. На двірци повитала їх родина великого князя. По дорозї до палати нарід витав царску пару з одушевленем. Місто прикрашене.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.